

ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Машлій Г.Б.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

На сьогоднішній день економічні системи як України в цілому, так і багатьох її суб'єктів господарювання перебувають у важкій кризовій ситуації. Це зумовлено дією багатьох факторів, серед яких, насамперед, ведення воєнних дій на Сході України, окупація Криму, що призвело до порушення господарських зв'язків, падіння обсягів виробництва продукції та послуг, кризи неплатежів, зумовило проблеми залучення кваліфікованого персоналу на підприємствах у зв'язку з проведенням мобілізації та багатьох інших. З іншого боку, суттєві негативні наслідки спричинили негативні явища та прорахунки на політичній арені самої нашої держави, що виявилось у зростанні корумпованості державного апарату, збільшенні жорсткості податкового навантаження на підприємства, посиленні темпів інфляції, створенні важких умов ведення малого та середнього бізнесу, відсутності чіткої економічної стратегії розвитку економіки країни тощо.

У цих складних умовах зросла актуальність застосування ефективних прийомів фінансового менеджменту, здатних певним чином пом'якшити дію несприятливих чинників зовнішнього середовища підприємств та підвищити рівень їх конкурентоспроможності. Зупинимося на деяких основних проблемах управління фінансами фірм, що потребують нагального вирішення.

Одна з таких проблем – різке погіршення фінансового стану вітчизняних суб'єктів господарювання. Як свідчать дані Держстату України, спостерігалось різке зменшення загальної величини фінансових результатів до оподаткування. Якщо у 2013 році сальдо цього показника було позитивним і складало 29283,2 млн. грн., то у 2014 році воно вже складало мінус 523587,0 млн. грн. При цьому

загальна сума збитку, отриманого підприємствами України, зросла з 205230,5 млн. грн. до 858104,3 млн. грн. [1], тобто майже у 4,2 рази. У таких складних умовах підприємства змушені здійснювати активний пошук шляхів зниження своїх витрат, переорієнтацію на випуск необхідної на даний час продукції, ліквідацію нерентабельних виробництв, проводити активну маркетингову політику, спрямовану на пошук нових ринкових ніш збуту або збереження існуючих позицій, застосовувати методи антикризового фінансового менеджменту з метою моніторингу ризику банкрутства та здійснення заходів для його недопущення.

Інша проблема – формування оптимальної організаційної структури фінансового управління, здатної протистояти існуючим викликам. Цей процес вимагає залучення висококваліфікованих працівників, які володіють теоретичними знаннями та практичними вмінням та навиками у сфері фінансового менеджменту, здатними приймати нестандартні рішення в умовах високої нестабільності зовнішньої та внутрішньої ситуації. Система управління фінансами підприємства повинна забезпечувати чітку орієнтацію всіх її учасників та досягнення стратегічних і тактичних цілей даного суб'єкта господарювання.

В умовах складаної економічної, політичної, військової ситуації у нашій державі спостерігається загострення проблем залучення фінансових ресурсів для їх поточної діяльності та інвестиційних цілей. Це зумовлено такими чинниками як кризою банківської системи, високими відсотковими ставками по кредитах, різким падінням обсягів іноземного інвестування в економіку України. Тому фінансові менеджери повинні проводити ефективну політику управління капіталом підприємства, зорієнтовану на зменшення вартості (ціни) залученого капіталу, зниження ризику погіршення фінансової стійкості, підвищення рівня віддачі від вкладених ресурсів.

Однією з сфер фінансового менеджменту є дивідендна політика підприємства. Як відомо, виплата стабільних та достатньо високих доходів по акціях за умови стабільності позиції компанії сприяє зростанню її іміджу та цін

на акції, що є метою фінансового управління. Проте різке падіння прибутковості вітчизняних підприємств часто робить такі виплати неможливими. Крім того, на ринковий курс вітчизняних підприємств на внутрішньому та зовнішніх ринках значний негативний вплив мають існуючі ризики та негативні моменти, про які вже було згадано.

Вирішенню існуючих проблем фінансового управління будуть сприяти такі заходи як налагодження чіткої системи інформаційного забезпечення, використання сучасних інформаційних технологій, що створить підґрунтя для оперативного отримання та обробки необхідних даних, вироблення дієвих фінансової стратегії і тактики, сприятиме швидкому реагуванню на зміну існуючої ситуації. Ці заходи сприятимуть адаптації підприємства до складних сучасних умов діяльності та підвищенню ефективності фінансового управління загалом.

Література

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.